

aco ACCIÓ CATÒLICA OBRERA

PLA DE CURS

2015 | 2016

**PASSEM DE LA INDIGNACIÓ
A L'ACCIÓ ALLIBERADORA**

PRIORITAT 2M15_2M16

Índex

Introducció.....	3
Calendari de curs.....	5
La prioritat d'aquest curs: "Passem de la indignació a l'acció alliberadora"	7
Proposta de Revisió de Vida: Veure, Jutjar, Actuar	11
Proposta d'Estudi d'Evangelí.....	23

Imatge Pla de curs, Glòria Serra

Amb la col·laboració de:

**Ajuntament
de Barcelona**

> Introducció

Amb la prioritat *Passem de la indignació a l'acció alliberadora*, acabarem la Revisió de Vida que ens està ocupant aquests anys, des del darrer Consell General, que tenia com a lema *No tingueu por: esperançats i en acció*.

En el veure (curs 2013-2014), vam treballar *La dignitat de la persona*, i va ser l'oportunitat de prendre consciència de la nostra pròpia dignitat, pel sol fet de ser persones, fills i filles de Déu. De la dignitat a què tenim dret i de la dignitat amb què hem de tractar els altres. De la dignitat que tenen els altres i de tot allò que cal que fem, o en allò en què ens hauríem d'implicar, per preservar aquesta dignitat.

Els fets de vida que sortien en els equips ens feien prendre consciència de moltes desigualtats i injustícies, i també d'abusos i de manca de solidaritat. I, és clar, de molts fets positius, duts a terme per molts de nosaltres, il·luminats pel testimoni alliberador de Jesucrist, que un dels grups expressava així: *Jesús no va canviar el sistema però va canviar les bases perquè el Regne de Déu estigués al cor de les persones i l'entorn*.

En el jutjar (curs 2014-2015), treballat amb el títol *La fe en Jesucrist, un motor per viure i compartir*, hem pogut contemplar Jesucrist, i molts de nosaltres hem quedat sorpresos per l'atracció que sentim per ell. Molta gent ha expressat el seu agraïment per l'oportunitat que se'ns ha brindat de poder centrar la nostra mirada en Jesús i reconèixer-lo com a motor, encara més, com a agulló i esperonador de la nostra vida, una vida viscuda amb sentit seguint les seves petjades.

Sí, Jesús motor de la nostra vida i de la nostra sortida enfora, i encara més, un Jesús que no és nostre, sinó que el compartim amb molts d'altres i que el comuniquem, perquè tothom té dret a Jesucrist. El redescobriment de la pregària i de la participació en la celebració comunitària >

de la fe amb altres cristians, és quelcom que bastants militants recollien com a fruit d'aquest curs. Tot això ens ha dut a preguntar-nos, en més d'un equip, si aprofitem prou les eines de formació que el moviment ens ofereix. Un dels equips deia: *Potser no especifiquem prou que aquesta vocació i dinàmica de l'acompanyament dels obrers i els més desfavorits, ens ve de la fe en Jesucrist i les eines que ens dóna l'ACO, la parròquia i l'Església.*

Aquest curs 2015-2016 farem l'actuar. Partim de la convicció que tenim la dignitat dels fills i filles de Déu i de que Jesucrist dóna sentit a la nostra vida i ens empeny a ser conscients d'aquesta dignitat i a treballar per a que tothom la pugui experimentar.

La realitat, però, és dura i tossuda. La situació de crisi econòmica i laboral que patim, les polítiques neoliberals que atempten contra el bé comú i contra el projecte de Déu sobre el món, són per a nosaltres un estímul per viure en profunditat i conscientment la nostra condició de treballadors i treballadores. Assalariats, membres de la classe obrera, amb totes les connotacions que avui vulguem donar a aquest terme, militants d'ACO que, a més, volem fer una opció clara i decidida pel món obrer que som cridats a evangelitzar, tot participant en el seu alliberament.

A dur a terme aquest propòsit volem que ens ajudi la prioritat d'aquest curs: *Passem de la indignació a l'acció alliberadora.* Una acció que hem de viure units a Jesucrist, amb la joia de l'Evangeli a flor de pell, al costat dels més desvalguts i vulnerables de la nostra societat. Una acció que ha de ser tan concreta com ens sigui possible, amarada de solidaritat, i partint sempre del fet que Déu es refia de nosaltres (*ii tan pobres com som!*), per dur a terme el seu projecte alliberador. Una acció que no fem sols, sinó *envoltats d'un núvol* tan gran de testimonis (He 12,1): el moviment obrer, els companys i companyes de l'ACO, tota l'Acció Catòlica i tota l'Església. ■

Calendari del curs:

	12 D'OCTUBRE Jornada General 2015	22 DE NOVENBRE Jornada d'iniciació 2015
23 DE GENER Comitè General 2016	30 DE GENER Jornada de Formació 2016	
13 DE FEBRER Recés conjunt amb el Moviment de Professionals Catòlics de Barcelona 2016	20 DE FEBRER Jornada d'Estudi de la Pastoral Obrera de Catalunya 2016	26 I 27 DE FEBRER Jornades de consiliaris 2016
DEL 24 AL 27 DE MARÇ Setmana Santa 2016	9 D'ABRIL Jornada de responsables 2016	DEL 24 AL 28 D'AGOST Exercicis d'estiu 2016

La prioritat d'aquest curs:

“Passem de la indignació a l'acció alliberadora”

A. INTRODUCCIÓ: L'IMPACTE DE LA CRISI

1. Portem uns anys que vivim en una situació de crisi econòmica fruit del capitalisme que s'ha anat agreujant al llarg d'aquest període. El 2007 es manifesten als Estats Units els problemes derivats de les hipoteques escombraria i el 2008 afloren les estafes financeres, amb la consegüent cadena de fallides i de caiguda de la borsa. Així doncs, l'arrel d'aquesta crisi econòmica la trobem en l'activitat especulativa del sector financer desregularitzat, en aliança amb els sectors més poderosos de la nostra societat que defensen unes polítiques neoliberals contràries al bé comú i al pla del Déu. Aquesta crisi ha incrementat l'atur a nivells mai no viscuts, alhora que està desmuntant el que coneixem com l'Estat del Benestar.

2. Les “receptes” proposades per les elits financeres i executades pels governs per sortir d'aquesta situació han portat a una reducció dràstica de la despesa que ha afectat les inversions en sectors sensibles com l'obra pública, els serveis socials, l'ensenyament i la sanitat. A més, ha comportat una disminució dels contractes de l'administració, la reducció dels sous, la pèrdua del poder adquisitiu i, en general, dels drets adquirits amb la lluita obrera. Aquesta crisi és enormement asimètrica ja que perjudica els sectors més febles de la població (clases treballadores i passives) i del teixit productiu (petites i mitjanes empreses). D'altra banda, aquesta situació ha fet aflorar una crisi global (de valors, de l'economia, de la democràcia...), latent en la nostra societat des de fa anys, que es manifesta en l'individualisme, el con-

sumisme, el relativisme, el culte a la tecnologia, la immediatesa... En definitiva, doncs, ens trobem immersos en una crisi global que afecta molts aspectes de la nostra vida i de la societat.

3. Tant a nivell personal com social, la incertesa derivada d'aquesta situació ha creat un ambient de por i desconfiança, potenciat també per alguns mitjans de comunicació, que pot abocar a l'angoixa, a la passivitat, a la depressió i a la deshumanització. La primera reacció dels sectors més conscienciats de la societat ha estat d'indignació envers tot allò que suposi mantenir l'actual sistema econòmic i de valors que està a l'arrel de la situació que vivim. Però, a fi que la indignació no acabi en resignació i paràlisi, en el treball d'aquesta prioritat volem revisar quin ha de ser el nostre paper i la nostra acció en aquest procés, tant a nivell individual, dels diferents grups i zones, així com de tot el moviment.

B. LA CRIDA A L'ACCIÓ

4. En aquest marc, un cop hem pres consciència de la situació i analitzades les causes i conseqüències, no podem quedar-nos en la lamentació i la queixa. El nostre ser militant ens crida a l'acció, però no és fàcil trobar els camins. Com a fonament tenim els valors forjats en l'Evangeli i encarnats en la nostra història en el món obrer. Ens caldrà ser creatius, agosarats i alhora realistes per aplicar aquests criteris en accions transformadores de la realitat que vivim.

5. Com a persones que volem seguir al Crist som dipositàries d'un missatge d'esperança i de joia que és fruit de la bona nova que Jesús ens transmet: el seu Esperit és viu en nosaltres i ens dona forces per a dur a terme l'acció transformadora a què se'ns convida.

6. En l'acció concreta podem donar a conèixer aquests valors i el missatge evangèlic que ens anima. Jesús ens fa una proposta per aproximar-nos a l'altre/a, amb una mirada preferent per a les persones més desvalgudes, des d'una voluntat alliberadora.

C. CONCRETAM AQUESTA ACCIÓ

7. La primera acció a realitzar es concreta en les persones que estiguin vivint la crisi en pròpia carn, especialment aquelles que no trobin o hagin perdut el seu lloc de feina. No hem de caure en la temptació de culpabilitzar-nos per estar en aquesta situació d'atur que no hem provocat nosaltres. Hem de confiar en les nostres capacitats i la nostra vàlua com a persones treballadores. Només des de l'autoestima i la confiança en nosaltres mateixos podem realitzar accions individuals o col·lectives que permetin transformar la situació actual.

8. En aquest marc, ja vivim i coneixem moltes experiències creatives i humanitzadores, i per tant evangèliques, com són els espais de trobada i diàleg, les ajudes mútues, les caixes o bancs de resistència, els bancs de temps i d'intercanvi; noves entitats i fundacions solidàries, educatives, promocionals; el treball cooperatiu i auto-ocupacional; iniciatives de formació i aprenentatge; entitats de crèdit popular amb criteris solidaris; xarxes, grups de debat, assemblees locals, moviments com el 15M; i un llarg etcètera d'accions que donen resposta a la realitat imperant avui en dia.

9. Per això, com a militants obrers i cristians som conscients de la necessitat d'optar per una acció col·lectiva i transformadora i de la importància de la nostra implicació en la realitat social, política i sindical. Aquest fet ens empeny a participar en la construcció del Regne de Déu en la temporalitat que vivim, amb l'estil que ens caracteritza com a seguidors de Jesús.

10. També sabem que hem de viure l'estil de Jesús, en les petites accions quotidianes, en les relacions del tu a tu, que són tan transformadores com les accions col·lectives. Aquestes anuncien personalment un futur més digne i solidari, així com la possibilitat d'arribar a donar petites respostes a la crisi que vivim, amb el nostre estil com a fills i filles de Déu, cosa que és del tot compatible amb la nostra implicació col·lectiva.

D. COM A MILITANTS D'ACO ENS PREGUNTEM:

11. Davant de tot això, en aquesta prioritat voldríem treballar i preguntar-nos: ¿com ens afecta personalment aquesta situació en els àmbits laboral, familiar, cultural i de fe? En som només víctimes o també hi hem contribuït? ¿Creiem que aquesta crisi és només una crisi econòmica o més aviat es tracta d'una crisi global, de sistema, de valors, o fins i tot de fe?

12. ¿Com ens sentim? ¿Amb por? ¿Amb desconfiança en el futur? ¿Atrapats/des? ¿O bé hem pogut reflexionar i pregar sobre el tema i hem trobat motius per, malgrat tot, mantenir l'esperança i oferir-la a les persones que ens envolten?

13. Enmig d'aquesta situació, ¿ens creiem realment que Déu actua en nosaltres i per nosaltres? ¿Li permetem ser les seves mans en la construcció del Regne? ¿Vivim i transmetem aquest missatge amb esperança?

14. ¿Com orientem la nostra acció i compromís a combatre les causes d'aquesta crisi sense quedar-nos només en mesures pal·liatives de les seves conseqüències?

15. Com a militants, ¿com ens impliquem a nivell personal o col·lectivament? ¿Col·laborem amb les iniciatives ja existents? ¿En creem o n'hem creat de noves, després de debatre-les i de confrontar-les amb les altres? ¿Com transmetem Jesús i el compartim amb els companys del món obrer i amb les persones més empobrides d'aquest món?

16. Com a moviment, ¿estem cridats a aportar quelcom més d'específic a la nostra societat? ¿Creiem que podríem aportar alguna cosa més al que ja existeix? ¿Caldria col·laborar amb altres moviments d'Acció Catòlica? ¿Tenim aquesta necessitat de ser presents a la societat com a moviment?

17. I com església que som, ¿tenim aquesta necessitat? En definitiva, ¿què podem aprendre en aquesta situació de crisi per construir un futur que ens porti a una església i una societat més justa, més lliure, més Regne de Déu?

Proposta de Revisió de Vida

L'essencial de la Revisió de Vida (RV) no és tant la metodologia, com l'esperit i l'actitud que l'animen. La RV es fa de manera diferent en cada moviment, en cada grup, en cada cultura... i fins i tot, dins del mateix equip, també de forma diferent segons el moment o segons convingui, encara que se segueixi un mateix fil conductor. El que importa, doncs, és l'esperit i l'actitud que animin tothom a l'acció alliberadora i transformadora, tant del nostre medi com de nosaltres mateixos, quant a cristians i militants d'ACO.

La RV és principalment una acció contemplativa. Enmig del tràfec de la vida ens aturem per contemplar el pas i la presència de Déu en la nostra vida: *Maria guardava tot això en el seu cor i ho meditava* (Lc 2,19). La presència de Déu... o la seva absència. Aquesta absència de Déu que ens deshumanitza, que no ens permet exercir la nostra condició de fills i filles seus, de cridats a fer que el nostre món esdevingui el seu món, un món segons el seu projecte: *Fem l'home a imatge nostra... sigueu fecunds i multipliqueu-vos, ompliu la terra i domineu-la* (Gn 1,26.28). Un projecte que es trunca quan ens desentenem dels altres i del món, i n'abusem: *Caïn es va llançar sobre el seu germà Abel i el va matar. Llavors el Senyor va preguntar a Caïn: On és el teu germà Abel? Ell va respondre: No ho sé. Que potser sóc el guardià del meu germà?* (Gn 4,8b-9).

Aquest abús, aquest mal govern, ens indigna. És veritat que quan va ser triada aquesta prioritat tots plegats estàvem molt sensibilitzats, i sovint implicats, en el moviment dels "indignats". Però la nostra indignació hauria de venir, no només de la ràbia o de la fúria, o d'una reacció visceral, sinó com la indignació de Déu, de l'amor, perquè Ell s'indigna perquè estima. I de veure que la proposta d'amor, de justícia, d'humanització, de Déu és oblidada i transgredida, quan no rebutjada >

i combatuda. Aquesta hauria de ser la font de la nostra indignació: l'amor que ens mou a actuar, com diem a la prioritat, alliberant el nostre món, i en concret, el nostre món més proper, el que podem tocar, de tot allò que el deshumanitza, d'allò que l'allunya del projecte de Déu.

VEURE

Diguem-nos a nosaltres mateixos tot allò que ens indigna en els diferents àmbits de la nostra vida:

1. En el món laboral i tot el que hi té a veure:

els drets laborals i sindicals;
l'atur i la solidaritat que fem o que rebem;
el tracte que nosaltres mateixos donem als companys i companyes, sigui de paraula, sigui d'obra;
el tracte que rebem dels companys i companyes;
el tracte rebut per part dels caps o encarregats;
el dret a no sofrir cap mena d'assetjament per cap motiu;
el sou just i digne;
els horaris laborals, les hores extraordinàries, els dies de vacances;
el dret a la formació contínua;

2. Els drets socials i tot el que s'hi relaciona:

el dret al treball i a una renda bàsica;
a l'habitatge digne i a la cerca de solucions polítiques per posar fi als desnonaments;
el dret a l'educació acadèmica;
el dret a la sanitat, independentment de la situació legal que es tingui;
el dret a una vellesa viscuda en pau;
el dret a l'alimentació de tothom, i especialment, dels infants;

el dret a un món ben cuidat i sostenible, en tots els àmbits;
el dret a uns polítics i a uns governants que no siguin corruptes;
el dret a una administració eficient i humanitzada;
el dret a ser tractats amb respecte, independentment de la raça, la procedència o la religió;
el dret a la reinserció social;

3. El món de la vida personal i de les nostres relacions amb la gent que estímem:

el dret dels nostres fills a gaudir dels pares;
el nostre dret a gaudir dels fills;
el dret dels nostres fills a ser educats en la fe;
el dret dels fills a no ser utilitzats pels pares en els seus enfrontaments en cas de ruptura;
el dret a no ser jutjat a causa de les pròpies idees o de la ideologia;
el dret a no ser discriminats a causa de la identitat sexual;
el dret a ser tractats amb respecte per tothom, a no ser objecte de cap tipus d'abús;
el dret a la integritat personal i el rebuig de tot tipus de violència en el si de la família, ja sigui física o psicològica: dones, gent gran, nens, etc.

JUTJAR

La indignació, que és a l'origen de l'acció alliberadora, neix en nosaltres perquè som fills de Déu i ell posa el seu Esperit dins nostre. Es tracta d'obrir el cor a la llum de Déu per comprendre el que ens vulgui dir, tant a través de la realitat que hem contemplat en el *Veure* (els esdeveniments també són *Paraula de Déu*), com a través de les referències habituals en el jutjar de la RV.

1. Recordem i contemplem accions alliberadores dutes a terme per

>

nosaltres mateixos i per altres companys i companyes de l'ACO, o accions fetes en la nostra zona, o accions en les quals el nostre moviment ha participat.

2. Recordem i contemplem accions alliberadores dutes a terme al llarg de la història del moviment obrer: les 8 hores de treball, el dret de vaga, etc., i més en concret, accions properes a nosaltres, dutes a terme a casa nostra, i en la qual han participat diferents col·lectius implicats en les lluites pels drets humans, sindicals, polítics, etc.

3. Recordem i contemplem breument dos documents recents del bisbe de Roma, el papa Francesc. El primer és la Butlla de convocatòria del Jubileu extraordinari de la Misericòrdia, *Misericordiae Vultus*, El rostre de la misericòrdia, que s'inicia el proper dia 8 de desembre, i que al número 15, diu això:

En aquest Any Sant, podem realitzar l'experiència d'obrir el cor a tots els qui viuen en les més contradictòries perifèries existencials, que amb freqüència el món modern dramàticament crea. Quantes situacions de precarietat i patiment hi ha al món avui! Quantes ferides segellen la carn de molts que no tenen veu perquè el seu crit s'ha debilitat i silenciàt a causa de la indiferència dels pobles rics. En aquest Jubileu l'Església serà cridada a guarir encara més aquestes ferides, a alleujar-les amb l'oli de la consolació, a embenar-les amb la misericòrdia i a guarir-les amb la solidaritat i la deguda atenció [...]. Obrim els nostres ulls per mirar les misèries del món, les ferides de tants germans i germanes privats de la dignitat, i sentim-nos provocats a escoltar el seu crit d'auxili. Que les nostres mans estrenyiny les seves, i que els apropem a nosaltres perquè sentin el caliu de la nostra presència, de la nostra amistat i de la fraternitat. Que el seu crit es torni el nostre i junts puguem trencar la barrera de la indiferència que acostuma a regnar sobiranament per amagar la hipocresia i l'egoisme [...]. Serà una manera per despertar la nostra consciència, moltes vegades ensopida davant el drama de la pobresa, i per entrar encara més en el cor de l'Evangeli, on els pobres són els privilegiats de la misericòrdia divina [...]. En cada un d'aquests "més petits" és present Crist mateix. La seva carn es fa de nou visible com a cos martiritzat, nafrat, flagel·lat, desno-

drit, en fugida..., perquè nosaltres el reconeguem, el toquem i l'assistim amb cura. No oblidem les paraules de sant Joan de la Creu: «En el capvespre de les nostres vides, serem jutjats en l'amor».

Del mateix bisbe de Roma, el papa Francesc, a l'encíclica *Laudato Si'*, publicada el passat 24 de maig, dia de la Pentecosta, trobem aquests fragments:

n. 189: *La política no ha de sotmetre's a l'economia i aquesta no ha de sotmetre's als dictàmens i al paradigma eficientista de la tecnocràcia. Avui, pensant en el bé comú, necessitem imperiosament que la política i l'economia, en diàleg, es col·loquin decididament al servei de la vida, especialment de la vida humana. La salvació dels bancs a tota costa, fent-ne pagar el preu a la població, sense la ferma decisió de revisar i reformar el sistema sencer, referma un domini absolut de les finances que no té futur i que només podrà generar noves crisis després d'una llarga, costosa i aparent guarició [...]. En definitiva, el que no s'afronta amb energia és el problema de l'economia real, la que fa possible que es diversifiqui i millori la producció, que les empreses funcionin adequadament, que les petites i mitjanes empreses es desenvolupin i creïn ocupació.*

n. 231: *L'amor, ple de petits gestos de cura mútua, és també civil i polític, i es manifesta en totes les accions que procuren construir un món millor [...]. Per això, l'Església va proposar al món l'ideal d'una «civilització de l'amor». L'amor social és la clau d'un autèntic desenvolupament: «Per a plasmar una societat més humana, més digna de la persona, és necessari revalorar l'amor en la vida social –a nivell polític, econòmic, cultural–, fent-ne la norma constant i suprema de l'acció». En aquest marc, juntament amb la importància dels petits gestos quotidians, l'amor social ens mou a pensar en grans estratègies que aturin eficaçment la degradació ambiental i encoratgin una cultura de la protecció que impregni tota la societat. Quan algú reconeix la crida de Déu a intervenir juntament amb els altres en aquestes dinàmiques socials, ha de recordar que això és part de la seva espiritualitat, que és exercici de la caritat i que d'aquesta manera madura i se santifica.*

4. Finalment, mirem Jesucrist, el primer que ha rebut les obres de Déu. Jesucrist, el nostre motor per viure i compartir, refereix tota la seva acció, les seves obres, al Pare. Ho podem veure, per exemple en aquests textos de l'evangeli de Joan: *Aquestes obres que jo faig, sí que donen testimoni que el Pare m'ha enviat* (5,36); *Les obres que jo faig en nom del meu Pare donen testimoni a favor meu* (10,25); *Jo he fet davant vostre moltes obres bones, que venien del meu Pare* (10,32); *És el Pare qui, estant en mi, fa les seves obres* (14,10). És el Pare qui actua en Jesucrist, i qui actua en nosaltres. Els textos que ara us proposem abunden en la idea que és Déu qui posa en nosaltres les seves pròpies obres per a que nosaltres les duem a terme, com si nosaltres fóssim unes eines que es deixen utilitzar per Ell. Sí, la nostra acció alliberadora és un regal de Déu. I la finalitat última de l'acció de Jesucrist i de la nostra, és que Déu sigui glorificat.

a) Déu ens regala les obres perquè les fem en nom seu

SI 90,16-17

Que els teus servents puguin veure la teva obra, i els seus fills, la teva glòria. Que la tendresa del Senyor, el nostre Déu, reposi damunt nostre. Referma l'obra de les nostres mans; a l'obra de les nostres mans, dóna-li fermesa!

Se'ns invita a contemplar l'acció de Déu en nosaltres i en els altres, i que això ens porti a l'acció de gràcies i a la lloança. Demanem a Déu la seva bondat, la seva amabilitat, la seva tendresa per actuar amb el seu mateix estil. Acabem demanant l'eficàcia alliberadora de la nostra acció.

Is 26,12

Senyor, dóna'ns la pau; el fruit mateix del nostre treball és obra teva.

La presència de Déu en el si del seu poble farà que puguem viure com Ell ens proposa. Tota la nostra acció alliberadora ha d'estar amarada de pau. No pot ser una acció motivada per la indignació visceral. És Déu qui fa que les nostres obres tinguin bon fruit.

2Co 3,5

No és que ens refiem de nosaltres mateixos, com si fóssim capaços de fer res pel nostre compte: tot el que podem fer ve de Déu.

Sant Pau, ell, l'apòstol incansable és ben conscient de les seves limitacions i de que la seva força i les seves capacitats li vénen de Déu (*Em veig capaç de tot gràcies a aquell qui em fa fort*, dirà a Fl 4,13). Les obres, tot alliberament que puguem arribar a fer, ens ve de Déu.

Ef 2,10

Som obra seva: Déu ens ha creat en Jesucrist, i ens ha destinat a realitzar les bones obres que ell mateix havia preparat perquè visquéssim practicant-les.

Si som creació seva, ens assemblem a Ell (*Déu va crear l'home a imatge seva, el va crear a imatge de Déu, creà l'home i la dona*, Gn 1,27), i duem a terme les bones obres (tots els processos d'alliberament que puguem imaginar), perquè visquem practicant-les: no només per a practicar-les mentre vivim... també perquè ens donin vida tot practicant-les. L'acció alliberadora no només allibera els altres, també m'allibera a mi... perquè fa que m'assembli a Déu.

b) Fer les obres, l'acció alliberadora, units a Jesucrist

Jn 5,17

El meu Pare continua treballant i jo també treballo.

Jesús diu aquestes paraules tot just després d'haver curat (alliberat) el paralític a la piscina de Betzata, a qui ha posat dempeus invitant-lo després a "caminar", a viure alliberat del seu mal. L'acció alliberadora que nosaltres fem units a Jesucrist l'aprenem de la unió amb què Jesús treballa unit al Pare. Si Jesús ho fa, nosaltres també. >

Jn 13, 15-17

Us he donat exemple perquè, tal com jo us ho he fet, ho feu també vosaltres. En veritat, en veritat us ho dic: el criat no és més important que el seu amo, ni l'enviat més important que el qui l'envia. Ara que heu entès tot això, feliços de vosaltres si ho poseu en pràctica!

Després del rentament dels peus als deixebles, Jesús els invita a fer el mateix que ell ha fet. I rebla la invitació amb una benaurança: feliços si ho poseu en pràctica. Bona oportunitat per prendre consciència de la brutícia de la que hem estat rentats per Jesucrist i per posar-nos, units a ell i empesos pel seu exemple (“us he donat exemple”) a rentar els peus, a alliberar de tota brutícia, les precariatats dels altres.

Jn 15,5bc

Aquell qui està en mi i jo en ell, dóna molt de fruit, perquè sense mi no podeu fer res.

Les obres són de Déu, però les fem units a Jesucrist, el seu enviat. Units a ell podem donar molt de fruit, el seu fruit, fruit d'Evangelí. I partim de la consciència de que sense ell no podem fer res. Sí, “fer” accions alliberadores.

Rm 15,17-19a

Per això, puc gloriar-me en Jesucrist del meu servei a Déu; i només gosaré parlar d'allò que Crist ha realitzat a través meu perquè els pagans fossin obedients a la fe. Ell s'ha valgut de la meua paraula i de la meua acció, acompanyades del poder d'obrar senyals i prodigis i de la força de l'Esperit de Déu.

Tan units a Jesucrist, que és ell mateix qui se serveix de nosaltres, de la nostra paraula i de la nostra acció, acció alliberadora, per suposat. Pau ens parla del seu ministeri, però aquí podríem afegir

el nostre, de ministeri (=servei). Un servei, que com per a sant Pau, va acompanyat del poder d'obrar “senyals i prodigis”. Bon moment per “recordar” (tornar a passar pel cor, com hem vist en Maria) els senyals i prodigis que Jesucrist ha obrat a través nostre, perquè estàvem íntimament units a ell, com sant Pau.

c) Què l'alliberament provoqui l'acció de gràcies a Déu i la seva glòria

Mt 5,13.14.16

Vosaltres sou la sal de la terra... Vosaltres sou la llum del món... Que brilli igualment la vostra llum davant la gent; així veuran les vostres bones obres i glorificaran el vostre Pare del cel.

La sal era molt important, especialment per conservar els aliments, de tal manera que de vegades als treballadors i als soldats se'ls pagava amb sal, i d'aquí ens ha vingut la paraula *salari*. Ser sal i llum perquè les bones obres que fem tinguin vida i siguin alliberadores... però referides sempre a aquell de qui les rebem: el Pare del cel. No perquè ens diguin que som molt bons. “Si tots els cristians fossin com tu!”

Lc 5,25-26

A l'instant, ell s'aixecà davant d'ells, prengué la llitera on jeia i se'n va anar cap a casa seva donant glòria a Déu. Tots quedaren esbalaïts i donaven glòria a Déu. Plens de respecte, deien: Avui hem vist coses extraordinàries.

El paralític guarit dels seus pecats i de la seva paràlisi, sap reconèixer en l'acció de Jesús l'acció de Déu: “se'n va anar cap a casa seva donant glòria a Déu”. Però els assistents també fan el mateix, en veure la mà de Déu en l'acció alliberadora de Jesús, que no s'atribueix cap mèrit personal: *Tots quedaren esbalaïts i donaven glòria a Déu... avui hem vist coses extraordinàries.*

Jn 15, 8

La glòria del meu Pare és que doneu molt de fruit i sigueu deixebles meus.

Que glorifiquin el vostre Pare del cel... ¿Com ho farem, quina “litúrgia” celebrarem? Sí, donant molt de fruit, adorant Déu en esperit i en veritat (cfr. El passatge de la samaritana, Jn 4), i essent deixebles, posant-nos humilment en el seguiment dels passos del Senyor. *I sigueu deixebles meus...* vosaltres sereu els meus deixebles si feu el que jo us mando... sóc jo qui us he escollit a vosaltres i us he confiat la missió d’anar pertot arreu i donar fruit (Jn 15,12-17).

1Pe 4,11

Si algú presta un servei, que sigui amb les forces que Déu concedeix. Així Déu serà glorificat en tot per Jesucrist.

Els dons, els talents, els rebem de Déu, i també les forces per dur a terme el servei que fem als altres. I tot, per tal que Déu sigui glorificat, com ja ha fet Jesús, que també en això ens precedeix: *Jo t’he glorificat a la terra, duent a terme l’obra que m’havies encomanat*, Jn 17,4. El Pare és glorificat per Jesucrist, i en el seu seguiment, també el glorifiquem nosaltres servint i alliberant els altres, els pobres, els abatuts.

Podem acabar amb aquesta pregària, adaptada d’una pregària medieval:

Crist, no tens mans. Només tens les nostres mans
per construir un món nou on hi habiti la justícia.
Crist, no tens peus. Només tens els nostres peus
per posar en marxa la llibertat i l’amor.
Crist, no tens llavis. Només tens els nostres llavis
per anunciar la Bona Notícia als pobres.
Crist, no tens mitjans. Només tens la nostra acció
per aconseguir que tots els homes i dones siguin germans.
Crist, malgrat els nostres pecats i les nostres debilitats,
som l’única Bíblia que el teu poble pot llegir si posem
la nostra paraula i la nostra acció alliberadora al teu servei.

ACTUAR

Els companys i companyes de l’ACO de França fan una broma tot parlant de la dificultat d’arribar a un actuar clar, concret, possible, transformador i alliberador, dels altres i de nosaltres mateixos. Com normalment fan la reunió al vespre, diuen que la reunió consisteix en fer el *voir, juger et... manger*, veure, jutjar i... menjar! Altra versió diu *voir, juger et... gâteau*, veure, jutjar ... i pastís. S’expressa el fet que fer el veure i el jutjar, més o menys funciona, però la concreció de l’actuar, ja costa una mica més.

És per això que us proposem fer l’esforç d’afinar el màxim possible en els compromisos que prenguem en el nostre actuar, sense flagel·lar-nos, però sentint la invitació de Jesús: *Aixeca’t, pren la teva llitera i camina* (Jn 5,8). El text de Joan parla de la “teva” (meva) llitera: jo mateix, amb les meves pors, mandres i resistències, amb la meva manca de fe de que les meves precarietats i la meva pobresa, serveixin per a alguna cosa. *I camina*, i endavant. El refrany diu: *Els cansats fan la feina*, i podríem afegir: i els febles, i els pobres, i els que no compten, i els de Nazaret, d’on no podia sortir res de bo (cfr. Jn 1,46).

Que ens ajudi i ens animi aquest text de sant Pau: *Germans, fixeu-vos qui sou els qui heu rebut la crida: no n’hi ha gaires de savis a la manera d’aquest món ni gaires d’influents o de bona família. Ben al contrari, Déu ha escollit els insensats d’aquest món per confondre els savis; i ha escollit els febles d’aquest món per confondre els forts. Déu ha escollit gent que no compta, els menyspreats d’aquest món; ha escollit els qui no són res per anul·lar els qui són alguna cosa. Així ningú no es pot gloriar davant de Déu. És gràcies a ell que vosaltres viviu en Jesucrist, ja que Déu ha fet d’ell la nostra saviesa, la nostra justícia, la nostra santificació i la nostra redempció, perquè, tal com diu l’Escriptura, si algú es gloria, que es gloriï en el Senyor* (1Co 1,26-31). ■

Proposta d'Estudi d'Evangelí

Per treballar la prioritat d'aquest curs no us proposem un text de l'Evangelí per fer *Estudi d'Evangelí*, sinó l'estudi d'un text del Llibre de l'Èxode, el de la crida i enviament de Moisès. No el posem tot sencer, sinó només els fragments que serveixen per a la nostra finalitat, la qual cosa no evita que, si volem, puguem llegir i contemplar el text sencer. És possible que hi veiem repeticions, però són normals, ja que els biblistes parlen de dues tradicions barrejades que han donat lloc al text tal com el tenim.

Llibre de l'Èxode 2,11-14; 2,23-25; 3,1-14; 4,10-17

2,11-14

11 Moisès es va fer gran. Un dia va sortir a veure els seus germans hebreus i s'adonà dels treballs forçats que els imposaven. Tot passant va trobar un egipci que pegava a un dels seus germans.

12 Va mirar a banda i banda i, veient que no hi havia ningú, va matar l'egipci i l'enterrà a la sorra.

13 L'endemà va tornar a sortir, trobà dos hebreus que es barallaven i va dir al qui no tenia raó: Per què pegues a un company?

14 Ell li replicà: ¿Qui t'ha nomenat cap o jutge nostre? ¿Que potser em vols matar tal com vas matar l'egipci? Llavors Moisès agafà por, perquè pensava: «Així, doncs, el fet és conegut.»

2,23-25

23 Al cap de molt de temps, el rei d'Egipte va morir. Mentrestant, els israelites gemegaven i cridaven des del fons del seu esclavatge, i el seu clam va pujar fins a Déu,

24 que va escoltar els seus gemecs i es recordà de l'aliança que havia fet amb Abraham, Isaac i Jacob.

25 Déu va mirar els israelites i es va fer càrrec de la seva situació.

3,1-14

1 Moisès pasturava el ramat del seu sogre Jetró, sacerdot de Madian. Un dia, mentre guiava el ramat desert enllà, va arribar a l'Horeb, la muntanya de Déu.

2 Allí se li va aparèixer l'àngel del Senyor en una flama enmig d'una bardissa. Moisès va mirar i veié que la bardissa cremava però no es consumia.

3 I es va dir: «M'atansaré a contemplar aquest espectacle extraordinari: què ho fa que la bardissa no es consumeixi?»

4 Quan el Senyor va veure que Moisès s'atansava per mirar, el cridà de la bardissa estant: Moisès, Moisès! Ell respongué: Sóc aquí.

5 Déu li digué: No t'acostis. Treu-te les sandàlies, que el lloc que trepitges és sagrat.

6 I va afegir: Jo sóc el Déu del teu pare, el Déu d'Abraham, el Déu d'Isaac i el Déu de Jacob. Moisès es va tapar la cara perquè tenia por de mirar Déu.

7 El Senyor li digué: He vist l'opressió del meu poble a Egipte i he sentit com clama per culpa dels seus explotadors. Conec els seus sofriments;

8 per això he baixat a alliberar-lo del poder dels egipcis i fer-lo pujar des d'Egipte cap a un país bo i espaiós, un país que regalima llet i mel: el país dels cananeus, els hitites, els amorreus, els perizites, els hivites i els jebuseus.

9 El clam dels israelites ha arribat fins a mi i he vist com els egipcis els oprimeixen.

10 Ara, doncs, jo t'envio al faraó; vés-hi i fes sortir d'Egipte els israelites, el meu poble.

11 Moisès digué a Déu: Qui sóc jo per a anar a trobar el faraó i fer sortir els israelites d'Egipte?

12 Déu li va respondre: Jo sóc amb tu. I perquè vegis que t'envio jo mateix, et dono aquest senyal: quan hauràs fet sortir d'Egipte el poble d'Israel, m'adorareu dalt d'aquesta muntanya.

13 Moisès va dir a Déu: Quan aniré a trobar els israelites i els diré: "El Déu dels vostres pares m'envia a vosaltres", si ells em pregunten: "Quin és el seu nom?", què els he de respondre?

14 Llavors Déu digué a Moisès: Jo sóc el qui sóc. I afegí: Digues als israelites: "Jo sóc" m'envia a vosaltres.

4,10-17

10 Moisès va dir al Senyor: Senyor, et demano que m'excusis. Jo no sé parlar. No n'he sabut mai, ni tampoc en sé ara que tu has parlat amb mi. No em surten les paraules.

11 El Senyor li respongué: Qui ha donat la boca a l'home? Qui el fa tornar mut o sord? Qui li dóna la vista o fa que sigui cec? ¿No sóc jo, el Senyor?

12 Ara, doncs, vés, que jo seré amb tu quan parlis i t'ensenyaré què has de dir.

13 Moisès va insistir: T'ho suplico, Senyor, envia-hi algú altre.

14 El Senyor, irritat contra Moisès, li va dir: ¿No tens el teu germà Aaron, el levita? Jo sé que ell parla bé. Mira, ara mateix et ve a trobar i s'alegrarà sincerament de veure't.

15 Parla amb ell i explica-li què ha de dir. Jo seré amb tu i amb ell quan parlareu i us ensenyaré què heu de fer.

16 Ell parlarà al poble en lloc teu; ell et farà de portaveu i tu li faràs de déu.

17 I pren també el bastó; et servirà per a fer els prodigis.

Per què aquest text?

Hem escollit diferents fragments dels capítols 2, 3 i 4 del llibre de l'Èxode per presentar la figura de Moisès i veure la seva evolució en el seu procés d'acceptar de ser enviat per Déu a alliberar el seu poble. Pot ser un bon referent per a nosaltres en el pas de la indignació a l'acció alliberadora.

En el capítol 2,11-14 veiem la indignació de Moisès i la seva reacció violenta i visceral. Creu que la solució a l'esclavitud depèn d'ell, tot sol. A 2,23-25 veiem la primera escolta per part de Déu dels gemecs del poble esclavitzat i com es fa càrrec de la seva situació. A 3,1-14 trobem la manifestació de Déu a Moisès des de la bardissa que no es consumia i el coneixement que Déu té de la realitat, expressat amb aquests verbs: he vist, he sentit, conec, he baixat. L'enviament de Moisès i la seva resistència a ser enviat, la promesa de Déu de ser al seu costat i la revelació del nom: jo t'envio... ves-hi... qui sóc jo... jo sóc amb tu... Jo sóc el qui sóc. Finalment, en el capítol 4,10-17 una nova resistència de Moisès: jo no sé

parlar... envia-hi algú altre. I el recordatori de que no va sol, de que va en companyia d'altres, d'Aaron, i de Déu mateix: jo seré amb tu i amb ell... i us ensenyaré què heu de fer. I amb alguns mitjans: pren també el bastó.

Alguns punts per a la reflexió

1. Fixem-nos en el "veure" de Moisès (2,11). Cal dir que Moisès té un sentit de la justícia molt apassionat, quasi visceral. D'entrada, és conscient de que ell també és hebreu, i s'adona dels treballs forçats que sofreix el seu poble. És ràpid i audaç, i respon amb ràbia davant el sofriment, i mata l'egipci, i l'enterra: coneix molt bé les lleis perquè ha rebut una educació de príncep. A més, v. 13, perquè és just, i no sectari, intervé contra un hebreu injust que pega un altre hebreu... però sofreix, v. 14, la resposta miserable d'un oprimat que al seu torn és opressor. En tots els col·lectius hi ha gent miserable. El cantant Kiko Veneno ho expressava així: *El gran triomf del capitalisme és fer creure als pobres que el seu enemic són els altres pobres.*

2. Mirem ara la crida a Moisès a 3,1-6. És pastor d'un ramat com després serà pastor d'un poble. Porta el ramat a l'Horeb, la muntanya de Déu, com després guiarà el poble d'Israel al Sinaí (és la mateixa muntanya, coneguda amb dos noms diferents). A l'Horeb es troba personalment amb el Déu dels seus pares, al Sinaí, amb l'Aliança, el poble d'Israel esdevé el poble de Déu.

3. Tant a 2,23-25 com a 3,7-10 Déu fa revisió de vida. En aquest versets podem resseguir el veure, el jutjar i l'actuar de Déu que, en primer lloc, **veu**, s'adona, és sensible a la realitat sofrent del poble, està atent a la vida: *els israelites gemegaven i cridaven des del fons del seu esclavatge, i el seu clam va pujar fins a Déu (2,23)*. I a 3,7 és encara més explícit, parlant d'opressió i d'explotadors: *He vist l'opressió del meu poble a Egipte i he sentit com clama per culpa dels seus explotadors, i de forma també molt contundent rebla el clau: El clam dels israelites ha arribat fins a mi i he vist com els egipcis els oprimeixen (3,9)*. Fixem-nos en les vegades que apareix el verb *veure*.

4. Però a més escolta, el que veu ressona en Ell, i considera, **jutja**, que s'ha d'implicar per fidelitat a un pacte fet amb Abraham, Isaac i Jacob: *va escoltar els seus gemecs i es recordà de l'aliança que havia fet amb Abraham, Isaac i Jacob* (2,24). I això ho fa, ben conscient de la situació d'ells, després de considerar que el sofriment que pateixen és com a conseqüència de l'explotació: *conec el seus sofriments* (3,7).

5. Déu veu, jutja i finalment actua. Després de considerar tot: *es va fer càrrec de la seva situació* (2,25), de seguida es posa en acció, i una acció alliberadora: *per això he baixat a alliberar-lo* (3,8), i a més es posa uns mitjans: tria Moisès per a que dugui a terme l'alliberament en el nom del Déu que l'envia: *Ara, doncs, jo t'envio al faraó; vés-hi i fes sortir d'Egipte els israelites, el meu poble* (3,10).

6. És clar que Moisès no ho veu tan clar com Déu. Moisès ha hagut de fugir d'Egipte a causa de la mort de l'egipci (2,12) i s'ha refugiat a la terra de Madian (3,1), i la missió no li agrada: *Moisès digué a Déu: Qui sóc jo per a anar a trobar el faraó i fer sortir els israelites d'Egipte?* (3,11). En la seva resistència pot haver-hi por, és clar, però també aquell sentiment d'indignitat que trobem en els profetes, com a Jeremies: *Jo vaig replicar: Ah, Senyor, Déu meu! Sóc massa jove. Com sabré parlar?* (Jr 1,6). La primera resistència de Moisès es repeteix més endavant: *Moisès va dir al Senyor: Senyor, et demano que m'excusis. Jo no sé parlar. No n'he sabut mai, ni tampoc en sé ara que tu has parlat amb mi. No em surten les paraules* (4,10). Moisès té encara una altra por. Por del poble: voldrà el poble ser alliberat? No respondrà, potser, amb un *iVivan las cadenas!* Així ho reconeix Moisès en la seva resposta a Déu: *Quan aniré a trobar els israelites i els diré: "El Déu dels vostres pares m'envia a vosaltres", si ells em pregunten: "Quin és el seu nom?", què els he respondre?* (3,13).

7. La resposta de Déu ja ens la podem imaginar. De fet, ja l'hem pogut veure en els textos que abans hem suggerit per al jutjar de la Revisió de Vida que hem proposat. La resposta de Déu és clara: l'indignat sóc jo, no tu. Qui allibera sóc jo, no tu. Aquesta acció alliberadora és meva, no teva. Per això Déu assegura a Moisès la seva companyia: *Jo sóc amb tu* (3,12), revelant-li, com ja hem dit, el seu nom, un nom, **lahvé**,

que implica i assegura futur, presència constant. La traducció habitual és *Jo sóc el qui sóc*, però també podria ser *Jo sóc el qui seré amb vosaltres* en aquesta aventura d'alliberament. Més d'un cop hem pogut fer experiència d'aquesta presència de Déu al nostre costat.

8. Déu assegura la seva companyia a Moisès, a la vegada que l'ensenya a treballar en equip i a prendre consciència de les seves limitacions, perquè qui ha donat a l'home la boca i els altres sentits és Déu, no el mateix home: *Qui ha donat la boca a l'home? Qui el fa tornar mut o sord? Qui li dóna la vista o fa que sigui cec? ¿No sóc jo, el Senyor?* (4,11). Qui serà al costat de Moisès en la missió que se li encomana és Déu: *Ara, doncs, vés, que jo seré amb tu quan parlis i t'ensenyaré què has de dir* (4,12). Les resistències de Moisès també són fortes i insisteix, no criticant la missió, però tampoc no acceptant el propi protagonisme: *Moisès va insistir: T'ho suplico, Senyor, envia-hi algú altre* (4,13). I el Senyor mostra l'equip de treball a Moisès, ensenyant a apreciar les qualitats de cadascú i a exercir un lideratge positiu. En aquest equip tothom aporta les seves qualitats: *El Senyor, irritat contra Moisès, li va dir: ¿No tens el teu germà Aaron, el levita? Jo sé que ell parla bé. Mira, ara mateix et ve a trobar i s'alegrarà sincerament de veure't. Parla amb ell i explica-li què ha de dir. Jo seré amb tu i amb ell quan parleu i us ensenyaré què heu de fer. Ell parlarà al poble en lloc teu; ell et farà de portaveu i tu li faràs de déu* (4,14-16). És a dir, el lideratge el tindrà tu, Moisès, i Aaron serà com el teu profeta, qui parli en nom teu, perquè tu no saps parlar. La tasca alliberadora en la qual cadascú aporta les seves qualitats.

Preguntes per ajudar la nostra reflexió

1. ¿Quines opressions creiem que està veient Déu en aquest moments que vivim? Tant en mi com en el meu entorn més proper. I, en un entorn més ample, quines serien les opressions més punyents i sagnants en la nostra societat?

2. ¿Què és el que fa que em senti enviat o enviada? ¿La meva escolta de Déu a través de la seva Paraula? ¿El seguiment de Jesucrist? ¿Les crides que em vénen de la història del moviment obrer? ¿O les dels companys i companyes de l'ACO i d'altres instàncies eclesials o sensibilitats cíviques?

3. ¿Quines són les meves excuses i resistències a respondre a les crides que sento i que vénen del nostre poble, que sofreix les opressions contemporànies, i també de Déu, que escolta el seu clam i m'envia en nom seu?

4. ¿Quines crides sento a treballar en equip, col·laborant amb altres, sovint amb gent diferent, de cara a dur a terme els projectes d'alliberament en els qual estem implicats o implicades? ¿Aporto el que sóc i tinc, principalment la meva persona? Si tinc fusta de líder... ¿és el meu lideratge positiu o negatiu?

5. ¿Quins signes "miraculosos" i alliberadors ja estem duent a terme, i amb qui, i amb quins mitjans? Compartim-los en l'equip i, si s'escau, en la zona.

És clar que, a part d'aquest text proposat, podem utilitzar altres textos que també ens puguin ajudar. Per a la reflexió és important que cadascú se serveixi de la Paraula de Déu segons l'Esperit li ho suggereixi. ■

 www.acocat.org
 hola@acocat.org

 facebook.com/aco.acciocatolicaobrero
 [@ACOCat](https://twitter.com/ACOCat)